

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
001	002	003	004	005	006	007	008	009	010	011	012	013	014	015	016	017	018	019	020	021	022	023	024	025	026	027	028	029	030	031	032	033	034
001	002	003	004	005	006	007	008	009	010	011	012	013	014	015	016	017	018	019	020	021	022	023	024	025	026	027	028	029	030	031	032	033	034

Perjantaina 24. toukokuuta 2013

LUONTO JA YMPÄRISTÖ

YMPÄRISTÖSTÄ LYHYESTI

SLL täyttää 75 vuotta

Suomen luonnonsuojeluliitto täyttää toukokuun lopulla 75 vuotta. Maan suurimman ympäristöjärjestön työtä juhlistetaan 25.5. retkellä Suomen ensimmäiselle luonnonmuistomerkillle, Siikanevan Ollinkivelle. Kuljetus lähtee kello 10 Tampereen rautatieasemalta. Ilmoittautumiset sähköpostiin *pirkanmaa@sll.fi* tai puhelimitse 040 515 4557.

Kansallispuistoissa tapahtuu

Euroopan kansallispuisto-päivää vietetään tänään 24.5. Teemana on ”Puistoni. Intohimoni. Tarinani.” Tapahtuman kunniaksi monessa kansallispuistossa on viikonloppuna ohjelmaa. Lisätiedot saa netistä *www.luontoon.fi/tapahtumat*.

Merimetso ovat jättäneet jälkensä maisemaan Suomenlahdella ja eteläisellä Selkämerellä.

Pohjanmaan rannikolla alkaa merimetsohanke

Etelä-Pohjanmaan elykeskus on käynnistänyt kaksivuotisen hankkeen, jolla selvitetään merimetsokannan kokoa ja vaikutuksia Merenkurkussa ja Pohjoisella Selkämerellä.

Voimakkaasti lisääntynyt merimetsokanta on herättänyt tunteita siellä, missä lintuja esiintyy. Lintuja on paljon jo Suomenlahdella ja eteläisellä Selkämerellä.

Selvitysalueella pesii ennakotietojen mukaan yli tuhat merimetsoparia, kuusi prosenttia Suomessa pesivästä kannasta.

Joidenkin selvitysten mukaan merimetso haittaavat kalastusta, toisen mukaan eivät haittaa.

Hanke selvittää nyt alueen merimetsojen määrän. Kalastajilta ja vapaa-ajanasukkailta kysytään heidän näkemyksiään merimetsoista.

Hankkeen budjetti on 50 000

REIJO VESTERINEN

AJANKOHTAISTA LUONNOSSA

Piilottelevaa elämää viettävä vesilisko ilmestyy kutemaan pientin lammikkoihin ja ojtiin.

Vesiliskot juhlapuvuissaan

Toukokuu on vilkasta aikaa luonossa, sillä kaikkialla tuntuu olevan paljon tapahtumia, eikä luontoa tarkkaileva tiedä oikein mihin päin päättään kääntäisi.

Pienten oijen ja lammikoiden äärellä kannattaa kuitenkin vii-vähtää, sillä vesiliskot kerääntyvät parhailiaan kutemaan. Vesilisko viettää hyvin piilottelevaa elämää ja mahdollisuus havaintoihin on todennäköisin juuri näinä hetkinä kun lisko jen soidin on meneillään.

Vesilisko on läheistä sukua sammakoille ja kuuluu sala-manterieläimiin. Soidinajan ulkopuolella koiraan selkäpuoli on värikytseltään ruskea ja sen vatsalla on tummia täpliä keltä rtävän oranssilla pohjalla.

Naaras on samannäköinen ympäri vuoden. Pituutta liskolla on noin 7–8 cm.

Vesiliskot hakeutuvat seiso-vien pienvesien ääreen kutu-aikaan, jolloin myös koiraiden väritys vaihtuu soidinasuun.

Koiraan mustatäpläinen vatsa hehkuu tuolloin punaisena ja sen selkäpuolelle muodostuu noin puolen sentin korkuinen altoileva harja.

Kutuajan jälkeen vesiliskot siirtyvät maalle ja niitä pääsee näkemään vain harvoin vaikka ne saattavat asustaa aivan ihmisa sutuksen tuntumassa niityillä, pelloilla ja puutarhoissa. Vesilisko liikkuu maalla lähinnä yöaikaan tai sateisella säällä ja käyttää ravinnokseen pääasias-sa selkärangattomia.

Seisoavatesien ojan tai pie-nen lammikon tuntumassa kannattaa hetkeksi pysähtyä tarkastelemaan vettä. Pinnan tuntumassa, vesikasvillisuuden seassa voi piilotella vesilisko, jonka matalana ja hiljaa paikoil-laan pysyttelevä katsoja saattaa nähdä.

SARI KANTINKOSKI

Kirjoittaja opiskelee luonto-kartoittajaksi. Hän kertoo ajan-kohtaisista luontoasioista tällä palstalla noin kahden viikon välein.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Uusi EU:n viherryttämishjelma parantaa riistan elinoloja ja mahdollistaa

maissipeltojen siirron pois metsänreunoista. REHTORI HERBERT LANG, SCHWEINFURTIN MAASEUTUOPPILAITOS

Saksalainen metsästäjä maksaa riistavahingot

Metsäkauriit ja villisiat aiheuttavat

suurimmat vahingot

Pohjois-Baijerissa.

.....

PETTSTADT, SAKSA (MT)

Saksassa ei ole riistavahinkojen korvausjärjestelmää. Riista-eläinten maa- ja metsätaloudel-le aiheuttamat vahingot maksaa metsästysoikeuden vuokralai-nen.

Metsäkauriit ja villisiat ai-heuttavat Pohjois-Baijerissa suurimmat vahingot. Kauriit syövät puuntaimia tai tarvelevät niitä sarvillaan. Villisikalaumat ovat paikoin paha riesa maissi-viljelmillä.

Untermetzbachin kunnan pormestari **Helmut Dienst** on tyytyväinen, kun villisikojen vahingot ovat vähentyneet. Kunnalla on maata 2 700 hehtaaria ja se on jaettu kahdeksaan metsästysoikeuden vuokralai-nen.

Metsää yritetään uudistaa luontaisesti. Siksi kauriiden määrää on rajoitettava ja uu-distusaloilta kauriit pitäisi pitää kokonaan pois. Dienst ymmär-tää, ettei urakka ole helppo.

Hassbergin seudulla maissia kasvaa vain kymmenesosalla peltoalasta, muualla Saksassa ja Baijerissa huomattavasti enem-män, paikallisen maaseutuop-pilaituksen rehtori **Herbert Lang** kertoo. Langin mukaan uusi EU:n viherryttämishjel-ma parantaa riistan elinoloja ja mahdollistaa maissipeltojen siirron pois metsänreunoista.

Vuokraajat tyytyväisiä

Maanomistajien ja metsästäjien yhteistyö toimii. Näin todistaa Baijerin metsästäjäliiton pu-heenjohtaja **Jürgen Vocke**. 830 maanomistajalle tehtyyn kyse-lyyn vastanneista 95 prosenttia oli tyytyväisiä metsästysoikei-densa vuokralaisiin.

Metsäntutkijoiden mukaan kauriiden, saksanhirvien ja gemssien tarvelemä puun-taimia oli viime vuonna vähem-män kuin kertaakaan vuoden 1986 jälkeen.

Maanomistajien liitto ja met-sästysoikeuden haltija sopivat kolmen vuoden välein, kuinka paljon riistaa tulee alueilta am-pua. Tutkimus selvittää samoin kolmen vuoden välein vahinko-kehityksen.

”Tutkimus antaa pelkkiä suo-situksia”, **Ramona Pohl-Weber** Baijerin metsästäjäliitosta ko-rostaa. Hän näytti maastossa, miten riistavahinkotutkimus tehdään.

Satunnaisotannalla valitui-ta tutkimuspiesteistä lasketaan kaikki kauriin tai saksanhirven tarvelemät puuntaimet. Kau-riin vahingoittamiksi lasketaan 20–130 senttiä korkeat taimet, elleivät ne selvästi ole jäniksen syömiä.

Vääristyneitä tuloksia

Pettstadissa 408 hehtaarin metsästysoikeuden vuokraa

nut **Helmut Sieghöртner** arvostelee tutkimusmenetel-mää. Heistä 13 prosentilla oli osuneet kolme tutkimuspiestä ovat kaikki pelloilla. Kun koela

siirretään lähimpään metsään, saadaan vääristyneitä tuloksia.

Valoisassa reunametsässä on paljon luontaisia taimia. Ihmis-tien liikkeistä häiriintyneet kau-riit siirtyvät metsän puolelle ja syövät siellä taimiainesta, kun-

nes siirtyvät takaisin pelloille.

Sieghöртnerin reviiriltä ammutaan vuodessa noin 18 kaurista. Uroksia saaliissa on vajaat kymmenen, loput vasa ja. Naaraskauriita ammutaan ani harvoin.

Kauriinvasojen pahimpia vihollisia eli kettuja Sieghört-nerin reviiriltä poistettiin viime vuonna lähes 30. Vesilinnuille kaivetusta lammikosta on am-muttu parhaana vuotena aina-kin 150 sorsaa.

Sieghöртner maksaa met-sästysoikeestaan vuokraa noin 2 000 euroa vuodessa. Enem-män rahaa kuluu riistan ruokin-taan.

REIJO VESTERINEN

Valtaosa suomalaisista hyväksyy metsästyksen

Yli 60 prosenttia suomalaisis-ta suhtautuu metsästykseen myönteisesti, neljännes neu-traalisti, 13 prosenttia kieltei-sesti, Suomen riistakeskuksen teettämä tutkimus paljastaa.

Taloustutkimus Oy:n teke-mässä tutkimuksessa haasta-teltiin 15–79-vuotiaita suoma-laisia. Heistä 13 prosentilla oli omia metsästykokemuksia.

Myönteinen suhtautuminen metsästykseen on lisääntynyt ja kielteinen vähentynyt, kun tuloksia verrataan vuonna 2004 tehtyyn edelliseen kyselyyn. Mielipidetiedusteluja on tehty vuodesta 1986 lähtien, suhtau-tuminen on nyt myönteisempää kuin kertaakaan aiemmin.

Suurpetojen metsästy saa nyt enemmän arvostelua kuin vuonna 2004. Helsingläisistä ja Uudellamaalla asuvista mel-kein puolet ei hyväksy suurpe-tojen pyyntiä.

Valtaosa tuomitsee suurpeto- jen salakaadot. Kuitenkin lähes joka viides hyväksyy suurpedon luvuttoman tappamisen, jos lu-pia ei saa.

Hieman yli puolet haastatel-luista on sitä mieltä, että pihaan tulleen suurpedon saa tappaa. Kolmanneksen mielestä susia on liikaa, neljä kymmenestä on toista mieltä.

Hirvieläinjahdilla eniten kannattajia

Hirvieläinten metsästystä kannattaa kolme neljästä haas-tatellusta. Jokaisen muunkin erikseen kysytyn riistaeläimen pyynnin hyväksyviä on enem-män kuin kielteisesti suhtau-tuvia.

Miehet suhtautuvat metsäs-tykseen naisia myönteisemmin.

Yleisestä hyväksynnästä huo-limatta metsästys on vastaajien joukossa harvinaisempaa kuin

marjastus, sienestys tai kalas-tus.

Viidennes vastaajista pitää metsästyksen tarkoituksena riistan pyyntiä ruuaksi. Vajaan viidenneksen mielestä kyse on vietin toteuttamisesta, ulkoi-lusta, liikunnasta tai henkisestä virkistäytymisestä. Riistaruaan merkitystä korostavat etenkin alle 30-vuotiaat.

Aiempia tutkimuksia use-ampi näkee metsästäjät myös luonnonsuojelijoina. Aiempa pienempi enemmistö usko o, että metsästäjät noudattavat säännöksiä.

Karhua pelkää 46 prosenttia haastatelluista, sutt a 47 pro-senttia. Karhupelko on yleisintä Itä-, Länsi- ja Pohjois-Suomes-sa, susipelko Länsi-Suomessa.

Haastatellut metsästäjät pel-käävät enemmän karhua kuin sutt a.

REIJO VESTERINEN

Norjan lohi laskee kalan hintaa

Viime vuonna kalastajat saivat lohesta ja siasta huomomman hinnan kuin edellisvuonna. Suurin syy hinnanlaskuun on Norjasta tuotava viljelty lohi.

Vuonna 2012 suomalainen kalastaja sai peratusta lohiki-losta 3,50 euroa. Edellisvuodesta hinta halpeni 35 prosenttia, Riista- ja kalatalouden tutki-muslaitoksen tilasto kertoo.

Siian kilohinta halpeni 3,88 euroon. Edellisvuonna las-taja sai 13 prosenttia parempaa hintaa.

Kalanviljelijöille maksettiin kasvatetusta kirjolohikilosta 3,20 euroa, kasvatetusta siasta 6,73 euroa eli noin viidennek-sen vähemmän kuin vuonna 2011.

Kasvatetun kirjolohen reaa-lihinta on laskenut alle puoleen 1980-luvun lopun huippuhin-noista. Tuontilohen hintamu-is-tokset näkyvät myös kotimais-

ten lohikalojen hinnoissa.

Kuhasta, ahvenesta, hauesta ja muikusta kalastajille makset-tiin suunnilleen saman verran kuin vuonna 2011.

Silakan vienti ulkomaille vetää

Silakan ja kilohailin keskihi-nat nousivat hieman.

Suurin osa Suomen satamiin purettavasta elintarvikesila-kasta viedään ulkomaille. Ul-komaisiin satamiin purettiin viime vuonna lähes neljännes suomalaisten silakka- ja kilo-hailisaa liista, tämä osuus ei sisälly hintatilastoon.

Siian, lohen, kirjolohen ja taimenen hinnat on laskettu peratulle kalalle, muiden lajien hinnat perkaamattomalle.

Hinnat eivät sisällä arvon-lisäveroa, joka on kalasta 13 prosenttia.

REIJO VESTERINEN

Merisiian pyyntiin tulossa rajoituksia

Maa- ja metsätalousministeriö kaavailee rajoituksia merisiian pyyntiin. Ehdotus siiankalas-tuksen säätelystä on lähetetty lausuntokierrokselle.

Kalastusasetukseen esitetään, että siian verkkopyynnissä käy-tettävien verkkojen solmuvälin tulisi meressä olla vähintään 43 millimetriä. Merenkurkussa ja Perämerellä saisi käyttää ti-heämpiä verkkoja.

Mereen laskeviin puroihin ja joi kin ministeriö kaavailee siian syysrauhoitusta, muiden lohika-lojen tyylistä.

Ministeriön esitykset pohjau-tuvat siikatyöryhmän muistioon, joka valmistui helmikuussa. Työryhmän mukaan ammat-tikalastajien siikasaaliin arvo oli noin 2,8 miljoonaa ja vapaa-ajankalastajien saaliin arvo noin 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2011.

Siikasaaliin arvo on yli nel-jännes rannikon ammattikalas-tuksen arvosta. Mukaan ei ole laskettu silakka-, kilohaili- eikä turskasaalista.

Työryhmä joutui tunnusta-maan, ettei siikakantojen tilasta tiedetä riittävästi. Kutujokien vaellussiikojen ja poikasten mää-ristä ei ole edes arvioita.

Luontaisesti lisääntyvän vael-lussiaan lisäksi merestä pyydys-tetään myös istutettua vaellussii-kaa ja merikutuista siikaa. Niiden hyödyntämisistä pitäisi jatkaa ja kehittää.

Siikakantojen tilan paran-tamiseen kaavailaan vuodet 2013–2018 kattavaa ohjelmaa. Säätelytoimien on suunniteltu tulevan voimaan vuoden 2016 alussa.

REIJO VESTERINEN

Ruotsi kieltää luonnonlohen meriuistelun

Itämerellä uistelevat ruotsalaiset vapaa-ajankalastajat joutuvat päästämään saaliiksi saadun luonnonlohen jatkossa takaisin mereen. Ainoastaan istukaslo-hien ottaminen saaliiksi on sal-littua.

Ruotsissa istukaslohilta leika-taan aina rasvaevä, joten ne on helposti tunnistettavissa.

Uudet lohenkalastuksen sään-nöt astuvat voimaan 1. kesäkuuta alkaen.

”Haluamme vahvistaa luonnonlohen suojelua. Tarkoituk-sena on kohdentaa ammatti- ja vapaa-ajankalastajien pyyntiä istukaslohiin”, selittää Ruotsin meri- ja vesiviranomaisten tut-kija **Martin Rydgren**.

Ruotsalaisten ammattikalas-tajien lohikiintiö Itämerelle vuo-deksi 2013 on Euroopan unionin päätöksen mukaan 30 465 loh a. Kiintiö pieneni 11 prosentilla vii-me vuodesta.

Kiintiö on jaettu Perämerellä ja muilla rannikkoalueilla osiin. Kiintiön jakamisella halutaan suojella luonnonlohia ja suosia istukaslohia.

Pyyntiä yritetään muun muas-sa ohjata niiden jokien edustoille, joihin on rakennettu vesivoimaa ja lohia istutettu paljon.

Vapaa-ajankalastajien lohen-pyyntiä kiinteillä pyydyksillä on myöhennetty luonnonlohen suo-jelemiseksi. Luonnonlohi nousee joi kin istukkaita aiemmin.

Rydgrenin mukaan tämän vuoden tavoitteena on, että yli puolet lohikiintiöstä olisi istu-kaslohia. Vapaa-ajankalastajien lohipyyntiä ei ole kiintiöitu.

Jo aiemmin Ruotsin viran-omaiset ovat päättäneet, että lohen avomeripyynti on Itäme-rellä kielletty. Ammattikalastajia ohjataan käyttämään lohirsy ä.

Lohirsyillä pyynti alkaa 19. kesäkuuta.

Luonnonlohen tilanne on heikko useissa Ruotsin joissa. Kansainvälinen merentutki-musneuvosto ICES varoittaa, että tilanne on huononemassa erityisesti Ruotsin eteläisissä lo-hijoissa Mörrumilla ja Em-joella.

Viranomaiset aikovat jatkaa tilanteen tarkkailua ja lisätä suo-jelutoimenpiteitä.

SARI PENTTINEN

» Tarkoituksena on kohdentaa ammatti- ja vapaa-ajan-kalastajien pyyntiä istukaslohiin.«

MARTIN RYDGREN